

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح تعیین تکلیف آموزش دهندگان فرد به فرد نهضت سوادآموزی»

مقدمه

طراحان این طرح با اشاره به اصل بیست و هشتم قانون اساسی و سایر قوانین مبنی بر حق داشتن شغل دلخواه، خواهان تعیین تکلیف قانونی وضعیت اشتغال و خدمت آموزش دهندگان فرد به فرد نهضت سوادآموزی با سوابق همکاری با آموزش و پرورش از ۱ تا ۱۲ سال و با تأکید بر دوره انتقال به عنوان یکی از سه دوره آموزشی در نهضت سوادآموزی شده‌اند. طبق ماده واحده این طرح وزارت آموزش و پرورش مکلف شده نسبت به تعیین تکلیف آموزش دهندگان فرد به فرد که حداقل سه سال در مقطع انتقال سوادآموزی فعالیت و تدریس داشته‌اند با اولویت استخدامی و لحاظ سهمیه استخدامی برای این گروه اقدام نماید. تبصره «۱» این ماده واحده نیز رعایت قانون کار برای آموزش دهندگان فرد به فرد مقطع انتقال و تحکیم را الزامی دانسته و تبصره «۲» هم دولت را مجاز دانسته تا از آموزش دهندگان فرد به فرد مقطع انتقال و تحکیم به عنوان حق التدریس آموزش و پرورش استخدام نماید و تبصره «۳» پرداخت بیمه اجتماعی مشمولان این قانون را از طرف آموزش و پرورش برابر قانون کار الزامی می‌داند.

مشخصات طرح

دوره نهم - سال چهارم

شماره ثبت:

۶۳۹

شماره چاپ:

۱۶۶۹

تاریخ چاپ:

۱۳۹۴/۱۰/۱۶

معاونت پژوهش‌های
اجتماعی - فرهنگی
دفاتر: مطالعات اجتماعی
مطالعات حقوقی

سوابق قانونی مرتبط

- ماده (۸) قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش، مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۵ مجلس شورای اسلامی مبنی بر ممنوع بودن به کارگیری هرگونه نیروی حق التدریس جدید در وزارت آموزش و پرورش از تاریخ تصویب این قانون و نیز قانون الحاق سه ماده و دو تبصره به قانون مذکور (به عنوان ماده (۱۸)) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۹ مجلس شورای اسلامی مبنی بر بسط ممنوعیت ماده (۸) فوق الذکر شامل هر نوع به کارگیری به صورت حق التدریسی از جمله آموزشیاران جدید در نهضت سوادآموزی و

- ماده (۹) قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش، مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۵ مجلس شورای اسلامی مبنی بر اینکه از تاریخ تصویب این قانون، معلمان مورد نیاز آموزش و پرورش از طریق مراکز و دانشگاه‌های تربیت معلم، دانشگاه شهید رجایی و مجتمع آموزش عالی پیامبر اعظم (ص) ضمن رعایت ماده (۱) این قانون به استخدام پیمانی در می‌آیند. فارغ‌التحصیلان سایر دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور نیز از طریق آزمون ورودی و گذراندن دوره‌های لازم حسب نیاز وزارت آموزش و پرورش می‌توانند استخدام شوند.

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۱۰۱۴۷۴۶

تاریخ انتشار:

۱۳۹۴/۱۲/۱۵

- تبصره «۱۰» قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱۷) قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق‌التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش، مصوب ۱۳۹۴/۵/۲۸ مجلس شورای اسلامی مبنی بر مکلف کردن وزارت آموزش و پرورش برای تأمین نیروی حق‌التدریس فقط از بین مربیان پیش‌دبستانی و نیروهای خرید خدمات آموزشی قبل از تصویب قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۷) فوق‌الذکر و ممنوع بودن استفاده از سایر نیروها.

نقاط قوت

اشتغال به کار عده‌ای در کشور و کاهش تشویش و نگرانی تعدادی از خانواده‌ها و جلوگیری از برخی مسائل اجتماعی.

نقاط ضعف

۱. مغایرت با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی به دلیل وجود بار مالی.
۲. عدم رعایت شایسته‌سالاری در پذیرش منابع انسانی در آموزش و پرورش.
۳. مواجهه آموزش و پرورش با نیروی انسانی غیرمرتبط و تأثیر بر کیفیت آموزش و پرورش دوره ابتدایی به دلیل وارد شدن رشته‌های غیرمرتبط.
۴. بهم ریختن ساماندهی نیرو در آموزش و پرورش.
۵. تصویب مکرر قوانین به کارگیری نیروهای نامناسب، موجب کاهش اختیارات دستگاه در انتخاب نیروهای مورد نیاز و منطبق با استانداردهای آموزشی می‌شود.
۶. عدم ارتباط آموزش‌دهندگان فرد به فرد با دوره‌های تحکیم و انتقال مورد نظر طرح.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

۱. درخصوص ماده واحده این طرح باید گفت اولاً براساس گفته‌های مسئولان نهضت سوادآموزی و براساس مجوزهای قانونی قبلی کلیه آموزشیاران نهضت سوادآموزی بجز چند نفر معدود تعیین تکلیف شده‌اند و از سال ۱۳۹۰ نیز واحدهای استانی نهضت سوادآموزی در ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها ادغام و تحت مدیریت مدیر کل آموزش و پرورش استان اداره می‌شوند، لذا آموزش‌دهندگان فرد به فرد هیچ ارتباطی با بحث آموزشیاران نهضت سوادآموزی ندارند. ثانیاً اگر منظور از آموزش‌دهندگان فرد به فرد در این طرح روش اجرای آموزش بوده و افرادی باشند که به صورت فردی - نه گروهی و کلاسی - آموزش می‌دهند برخلاف این ماده آموزش‌دهندگان فرد به فرد ویژه دوره سوادآموزی (دوره‌ای که به منظور دستیابی افراد بزرگسال به حداقل سواد طراحی و اجرا می‌شود) است نه دوره‌های تحکیم سواد و دوره انتقال و اگر منظور برون‌سپاری و واگذاری باشد نیز این قبیل افراد در چارچوب قرارداد خرید خدمت با مؤسسات غیردولتی و شرکت‌ها و اشخاص حقوقی و حقیقی و بدون ذکر هیچگونه تعهد حق‌التدریس و یا استخدام اشخاص حقیقی، از طریق این مؤسسات و شرکت‌ها و با هماهنگی ادارات آموزش و پرورش شهرستان‌ها و مناطق به کار گرفته شده‌اند. ثالثاً با توجه به ضرورت و اهمیت منابع انسانی و کیفیت بخشی به فرآیند یادگیری و آموزش، طبق ماده (۹) قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق‌التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۵ مجلس شورای اسلامی مبنی بر اینکه از تاریخ تصویب این قانون، معلمان مورد نیاز آموزش و پرورش از طریق مراکز و دانشگاه‌های تربیت معلم، دانشگاه شهید رجایی و مجتمع آموزش عالی پیامبر اعظم (ص) ضمن رعایت ماده (۱) این قانون به استخدام پیمانی درمی‌آیند. فارغ‌التحصیلان سایر دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور نیز از طریق آزمون ورودی و گذراندن

دوره‌های لازم حسب نیاز وزارت آموزش و پرورش می‌توانند استخدام شوند، مسیر جذب نیروی انسانی در آموزش و پرورش مشخص شده و آموزشیاران فرد به فرد هم می‌توانند در چارچوب قوانین و مقررات و مثل بقیه از این قانون استفاده کنند و لذا حقی از آنان تضییع نشده است.

۲. در خصوص تبصره «۱» ماده واحده هم باید گفت طبق مفاد ماده (۱) قانون کار، رعایت این قانون برای تمامی کارفرمایان اعم از دولتی و غیردولتی لازم است و نیازی به تصریح مجدد در این طرح نیست اگرچه در دستورالعمل شماره ۱۰۵/۱/۸۹ مورخه ۱۳۹۰/۷/۲۳ نهضت سوادآموزی به مدیرکل استان‌ها نیز به رعایت و تعهد شرکت‌ها در این خصوص اشاره شده است.

۳. در خصوص تبصره «۲» نیز باید گفت طبق مواد (۸) و (۹) و تبصره «۱۰» قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق‌التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۵ مجلس شورای اسلامی (در سوابق قانونی فوق‌الذکر) امکان جذب آموزش‌دهندگان فرد به فرد به‌عنوان حق‌التدریسی وجود ندارد.

۴. در خصوص تبصره «۳» نیز باید گفت طبق ماده (۱) قانون کار و الزامی بودن آن برای تمامی کارفرمایان اعم از دولتی و غیردولتی و نیز ماده (۱۴۸) این قانون (کارفرمایان کارگاه‌های مشمول این قانون مکلف هستند براساس قانون تأمین اجتماعی، نسبت به بیمه نمودن کارگران واحد خود اقدام کنند) ذکر این تبصره زائد است.

۵. متن ماده واحده و تبصره «۳» منجر به افزایش هزینه‌های عمومی می‌شود و دارای بار مالی است و با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی مغایرت دارد.

با توجه به نکات فوق تصویب طرح توصیه نمی‌شود.

